

Maria Cyrek, Krzysztof Cyrek

Łykowe, gm. Wierzchlas, woj.
sieradzkie. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 15, 16-17

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Warunki geologiczne zalegania materiałów są złożone i wymagają dalszych studiów. Złożem pierwotnym jest strop plejstocenijskiej gliny z dużą zawartością frakcji pyłowej, zaś złożem wtórnym młoda gleba kopalna, nosząca ślady nowożytnego gospodarstwa wypaleniskowego, warstwa gliniastego deluwium oraz współczesna gleba orna. Dwa wykopy o łącznej powierzchni 115 m² pozwoliły na rozpoznanie zaledwie peryferycznych partii rozległego obozowiska o powierzchni ok. 1 ha. Pierwszy z wykopów spełniał funkcję ratowniczą, wynikającą z postępującej eksploatacji piaskowni położonej w obrębie stanowiska. W drugim z wykopów odsłonięto skupienie kamieni, pochodzących być może z konstrukcji przyziemia kolistej budowli szalasej oraz sąsiadujące z nim skupienie wyrobów kamiennych.

Badania będą kontynuowane.

ŁYKOWE, gm. Wierzchlas
woj. sieradzkie
Stanowisko 1

Muzeum Archeologiczne
i Etnograficzne w Łodzi

Badania prowadzili: mgr Maria Cyrek i dr Krzysztof Cyrek. Finansował WKZ w Sieradzu. Czwarty sezon badań, Schyłkowopaleolityczne obozowisko i pracownia krzemieniarska oraz osadnictwo neolityczne.

Stanowisko znajduje się na wysokiej terasie lewego brzegu Warty oraz u jej podnóża. Wykopy stanowiące kontynuację tych z lat ubiegłych, objęły obszar 83 m².

Z podnóża stoku terasy, pod warstwami: materiału stokowego, piaszczystego torfu oraz piasku namytego od strony rzeki, w stropowej części białego mułku kontynuowano, rozpoczęte w sezonie 1980, odsłanianie pozostałości drewnianego umocnienia grząskiego podłoża. Odkryta dotychczas część tej konstrukcji obejmuje powierzchnię 42 m² i składa się z krzyżujących się belek i bierwion. Pod wspomnianym wyżej "pomostem", w warstwie mułku odkryto ślady faszyny. Na obecnym etapie prac terenowych i laboratoryjnych nie można jednoznacznie określić chronologii tego interesującego obiektu.

Wśród kilku tysięcy znalezionych na stanowisku zabytków krzemienianych było 99 rdzeni i obłupni oraz 173 narzędzia. Wśród fragmentów, wielokrotnie ornamentowanych, ceramiki wyróżniono zabytki fazy wióreckiej kultury pucharów lejkowatych i kultury ceramiki grzebykowo-śliskiej. Wśród zabytków krzemienianych typologicznie można wyróżnić elementy czterech, różnoczasowych kultur. Najwyraźniej wydzielają się: schyłkowopaleolityczny zespół z liściakami ahrensbuskimi, tylczakami, przekuwaczami typu Zinken, rylcami i drapaczami oraz neolityczny zespół

kultury pucharów lejkowatych z półtylczakami, drapaczami, przekuwaczami oraz z techniką retuszu powierzchniowego i gładzenia. Nieco mniej urozmaicony jest zestaw form mezolitycznej kultury komornickiej składający się z tyliczaków Stawinoga, półtylczaków komornickich, odpadków mikrorylcowczych i być może kilku drapaczy. Nieco trudniejsze do precyzyjnego wydzielenia są wyroby krzemienne tworzące zespół z ceramiką kultury ceramiki grzebykowo-dołkowej. Należy tu zaliczyć półtylczaki typu Ciołki oraz trójkąty nierównoboczne - prostokątne.

Na powierzchni terasy część zabytków tworzyła jednorodnie kulturowo skupienia zlokalizowane najczęściej w obrębie jam, których wypełnisko tworzył piasek iluwiasty zmieszany z próchnicą pierwotną. Odkryto również jamy paleniskowe. Na szczególną uwagę zasługuje ślad zagłębionego w ziemię obiektu o regularnym choć wieloczęściowym zarysie w planie płaskim, o łącznej powierzchni ok. 20 m². Był to najprawdopodobniej schyłkowopaleolityczny obiekt mieszkalny lub gospodarczy, w którym odbywała się intensywna obróbka krzemienia, o czym świadczy ilość i charakter znalezionych tam wyrobów.

W trakcie penetracyjnych prac w okolicy Łykowego przeprowadzono badania sondażowe na, położonym na II /średniej/ terasie Warty, stanowisku w Toporowie. W dołkach sondażowych i w wykopie natrafiono na fragmenty schyłkowopaleolitycznych skupień pracowniarych.

Pracownia ta wraz ze stanowiskami w Kochlewie /badane w latach 1975-1979/, Łykowem, Krzeczowie i kilkoma innymi rozpoznanymi już w terenie powierzchniowo, tworzą interesujący kompleks nadwarciańskiego, schyłkowopaleolitycznego osadnictwa, stanowiącego przedmiot długofalowych i kompleksowych badań autorów niniejszego sprawozdania.

MICHAŁÓW, gm. Bełchatów
woj. piotrkowskie
Stanowisko 1

Muzeum Archeologiczne
i Etnograficzne w Łodzi

Badania prowadziła mgr Ewa Niesiołowska-Sreniowska, Finansował WKZ w Piotrkowie. Czwarty sezon badań. Osada /obozowisko/ kultury komornickiej, starsza faza mezolitu.

Przekopano 58 m². Założono wykop przylegający bezpośrednio do miejsca, gdzie w roku ubiegłym natrafiono na wyraźne, regularne zaciemnienia. Odkryto pozostałą część dwóch obiektów, jednakże zarysy ich były mniej czytelne od ubiegłorocznych, gdyż znaczna część warstwy kulturowej z południowego stoku wału wydmowego, gdzie znajdowały się zaciemnienia, została zdarta i przemieszana przez deflację i współczesną działalność ludzką. Wymiary obu prawdopodobnych obiektów szacunkowych